

Sen E Fjortoft:

*"Kronene ved
Skagerak"*

KRIG OG OKKUPASJON

102251

Utviklingen på tysk side frem til 8. april 1940.

Tyskernes interesse for Norge og dets strategiske plassering stammer fra forrige århundre. I 1905 var tyskerne parat til å inngå en nøytralitetsavtale med Norge, noe det ikke ble noe av. I tiden før første verdenskrig hadde den tyske flåte stadig flåtemanøvrer langs kysten, og sogar langt inne i de norske fjordene. Dette resulterte i at det på engelsk hold allerede i 1913 ble laget planer for et militært angrep på Norge. Disse planene ble det mindre bruk for da Norge i desember 1912 ble enig med de øvrige nordiske land om en nøytralitetstraktat. Under den første verdenskrig kom det fra tysk marinehold frem diverse forslag om å sikre seg havner, ikke minst for ubåter, på Norskekysten.

Ved utbruddet av fiendtlighetene i september 1939, ble denne tanken på nytt aktuell. Foreløpig ble den kun behandlet internt i den tyske marine. For øvrig var den vanlige oppfatning på tysk marinehold at et angrep på Norge bare burde bli iverksatt dersom det var fare for at Norge skulle bli angrepet og okkupert av de allierte (England/Frankrike). Etterhvert ble også Hitler informert om forslaget, men han var i første omgang heller uinteressert. Det som ga utslaget til at tyskerne gikk til aksjon var at Norge var så svakt militært at tyskerne regnet med at landet ville bli besatt av England/Frankrike for å hindre malmtransporten til Tyskland over Narvik, samt å støtte Finland i kampen mot Sovjet. I februar 1940 skjedde to ting: Altmark-affæren i Jøssingfjord og start av operativ planlegging av et angrep mot Norge. Altmark-affæren overbeviste tyskerne om at Norge var ute av stand til å hevde noen nøytralitet. Affæren viste også Englands totalt manglende respekt for det norske nøytralitetsvernet. Selv om affæren i seg selv ikke var viktig, medførte den at Hitler ble mer og mer overbevist om at tyskerne måtte sikre seg Norge med den strategiske plassering det hadde, før engelskmennene gjorde det, samme og således sperret den tyske flåte inne.

Den 24. februar 1940 begynte general Nikolaus von Falkenhorst med sin stab arbeidet med operativ planlegging av angrepet mot Norge. Staben ble benevnt Gruppe XXI, som den også ble hetende etter at angrepet var gjennomført, senere fikk den navnet AOK Norwegen. Planene senere ble utvidet til også å gjelde invasjon av Danmark. Planene for Norge ble hetende Weserübung-Nord og den tilsvarende for Danmark ble hetende Weserübung-Süd. Den 1. mars 1940 kom det første direktiv. Der var Kristiansand blinket ut som et av angrepspunktene på Norskekysten. Styrken som skulle landsettes her ble bestemt til å være deler av 310. infanteriregiment fra 163. infanteridivisjon som på dette tidspunkt var stasjonert på troppeøvpingsplassen i Döberitz. Direktivet ga også tillatelse til å bruke det engelske flagg som en krigslist under innløpet til de forskjellige havner. Dette er tillatt under folkeretten, men kun frem til krigshandlinger påbegynnes, da må landets eget krigsflagg være heist. Denne tillatelsen ble tilbakekalt så sent som 8. april om ettermiddagen. Utover i mars fortsatte de videre planlegginger og datoen for angrepet ble satt til 9. april 1940 klokken 0415. Allerede den 6. april klokken 1600 gikk de fire transportfartøylene som skulle til Kristiansand med krigsmateriell fra Stettin. Fartøyet Rio de Janeiro, som vi skal høre mer om senere, forlot Stettin samme dag klokken 0300 med kurs for Bergen. Allerede fra slutten av mars 1940 hadde torpedobåtene Luchs og Seedler lagt i Wesermünde og «ventet på noe». Hva det var, visste de ikke ombord, men det var noe i gjære. Ventetiden ble brukt til å utdanne og øve mannskapene. Den 6. april begynte tingene å skje. Da ser man fra torpedobåtene at det lastes soldater fra hæren ombord i noen jagere. Styrken går fra Wesermünde en time før midnatt. Det de ikke vet ombord i torpedobåtene er at det er styrken som skal besette Narvik. De